

**Νέα Πάφος – Σαλαμίνα:
η τοπογραφία και η πολεοδομική τους ανάπτυξη κατά την Ελληνιστική περίοδο**

Δημήτρης Βήτας

Η παρούσα διατριβή πραγματεύεται την τοπογραφία της Νέας Πάφου και της Σαλαμίνας κατά την Ελληνιστική περίοδο. Η πρώτη ιδρύθηκε κάπου ανάμεσα στα τέλη του 4ου – αρχές του 3ου αι. π.Χ., σε μια μεταβατική περίοδο για την ιστορία της Κύπρου: κατάλυση των κυπριακών βασιλείων κι έναρξη της πτολεμαϊοκρατίας (με μια μικρή περίοδο κατοχής του νησιού από τους Αντιγονίδες). Αντίθετα, η δεύτερη είχε ήδη οχτώ αιώνες ύπαρξης και αξιόλογης πολιτισμικής προσφοράς, πριν από την έλευση των Πτολεμαίων. Κατά την Ελληνιστική περίοδο έπαιξαν και οι δύο καθοριστικό ρόλο στην ιστορία και τον πολιτισμό του νησιού, ως πρωτεύουσες της πτολεμαϊκής επαρχίας της Κύπρου. Βασικός στόχος της διατριβής είναι η μελέτη της τοπογραφίας και της πολεοδομικής ανάπτυξης και εξέλιξης των συγκεκριμένων πόλεων κατά την Ελληνιστική περίοδο. Ακολούθησαν τα πολεοδομικά πρότυπα της εποχής, που χαρακτηρίζεται από μια μαζική ανοικοδόμηση πόλεων με πολλά κοινά χαρακτηριστικά, ή διατήρησαν στοιχεία της τοπικής παράδοσης; Επιπλέον, μέσα από τη συγκριτική μελέτη της τοπογραφίας και της ανάπτυξής τους γίνεται προσπάθεια να δοθεί απάντηση στο θέμα της ίδρυσης και του ιδρυτή της Νέας Πάφου, ενώ καταληκτικά αναζητούνται οι λόγοι που οδήγησαν στη μεταφορά της πρωτεύουσας από τη Σαλαμίνα στη Νέα Πάφο. Η μελέτη των αρχιτεκτονικών καταλοίπων που ανακαλύφθηκαν κατά καιρούς στους χώρους των συγκεκριμένων πόλεων αποτελούν το κύριο εργαλείο της έρευνας. Μέσα από τα αρχαιολογικά δεδομένα γίνεται προσπάθεια αναγνώρισης των κτηρίων στα οποία ανήκαν, διάκρισης των οικοδομικών φάσεων που γνώρισε η κάθε πόλη και τέλος απόδοσης της τοπογραφίας της κάθε πόλης. Ως βοηθητικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν οι επιγραφές, χωρία από κείμενα αρχαίων συγγραφέων και η επιτόπια παρατήρηση.